

SBERBANK

Popis investičních nástrojů a upozornění na rizika

Obchodování s cennými papíry

Účinné od 3. 1. 2018

POPIS INVESTIČNÍCH NÁSTROJŮ A UPOZORNĚNÍ NA RIZIKA OBCHODNOVÁNÍ S CENNÝMI PAPIŘY

Sberbank CZ, a.s., se sídlem U Trezorky 921/2, Praha 5 – Jinonice, 158 00, IČO: 25083325, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, vložka B 4353 jako obchodník s cennými papíry (dále jen „Banka“) tímto informuje klienty o různých investičních nástrojích a s nimi souvisejících rizikách.

Úvod

Pod pojmem riziko se rozumí nedosažení očekávané návratnosti vloženého kapitálu a/nebo ztráta vloženého kapitálu až po jeho celkovou ztrátu, přičemž základem tohoto rizika – podle struktury investičního nástroje – mohou být různé příčiny – spočívající v investičním nástroji, trzích nebo emitentech. Ne vždy je možné tato rizika předpokládat předem, takže níže popsaná rizika nelze považovat za konečná.

Riziko vyplývající z bonity emitenta investičního nástroje je závislé od jednotlivého případu, proto by mu měla být ze strany investora věnována mimořádná pozornost.

Popis investičních nástrojů se řídí obvyklými znaky investičního nástroje. Rozhodující je přitom struktura konkrétního investičního nástroje. Tento popis proto nemůže nahrazovat vlastní kontrolu konkrétního investičního nástroje.

1. Všeobecná rizika investování

Měnové riziko

Jestliže je zvolen obchod v cizí měně, pak výnos, resp. vývoj hodnoty tohoto obchodu nezávisí jen od lokálního výnosu cenného papíru na zahraničním trhu, ale významně také od vývoje směnného kurzu cizí měny vzhledem k základní měně investora (např. CZK). Změna směnného kurzu proto může zvýšit nebo snížit výnos a hodnotu investice.

Riziko transferu

Při obchodování s příjmy ze zahraničí (např. zahraniční dlužníci) existuje – v závislosti na příslušné zemi – dodatečné riziko spočívající v zabrání realizace investičního záměru politickými nebo měno-právními opatřeními. Problémy mohou dále nastat rovněž při postupování pokynu. V případě obchodů v cizí měně mohou opatření tohoto druhu vést také k tomu, že cizí měna se stane volně nesměnitelnou.

Riziko země

Riziko země je riziko bonity určitého státu. Jestliže příslušný stát představuje politické nebo ekonomické riziko, může to mít negativní vliv na všechny partnery se sídlem v tomto státě.

Riziko likvidity

Možnost koupit, prodat, resp. vypořádat investici kdykoliv za cenu obvyklou na trhu, se nazývá likvidita. O likvidním trhu je možné mluvit tehdy, pokud investor může obchodovat se svými cennými papíry, aniž by už průměrně velký pokyn (měřený objemem obrátu obvyklém na trhu) vedl k citelnému kolísání trhu a nemůže být, resp. může být zrealizovaný pouze na výrazně změněné úrovni kurzu.

Riziko bonity

Pod rizikem bonity se rozumí nebezpečí vyplývající z platební neschopnosti partnera, tj. možné neschopnosti plnit ve stanoveném termínu anebo v plné míře své závazky, jako jsou vyplácení dividend, úhrada úroků, úhrada splátek, atd. Alternativními

pojmy pro riziko bonity jsou riziko dlužníka anebo riziko emitenta. Tento druh rizika je možné ohodnotit pomocí takzvaného „ratingu“. Rating je stupnice hodnocení pro posouzení bonity emitentů. Rating sestavují ratingové agentury, přičemž se odhaduje především riziko bonity a riziko země. Ratingová stupnice má rozmezí od hodnocení „AAA“ (nejlepší bonita) po „D“ (nejhorší bonita).

Úrokové riziko

Úrokové riziko vyplývá z možnosti budoucích změn úrovně úroků na trhu. Stoupající úroveň tržních úroků vede v průběhu splatnosti pevně úročených dluhopisů ke kurzovním ztrátám, klesající úroveň tržních úroků vede ke kurzovním ziskům.

Kurzovní riziko (volatilita)

Pod kurzovním rizikem se rozumí možné kolísání (volatilita) hodnoty jednotlivé investice anebo konkrétní struktury cash flow. Kurzovní riziko může u obchodů s podmíněnými závazky (např. měnové termínované obchody, futures, upisování opcí) vést k nutnosti navýšení zabezpečení (Margin), resp. zvýšit jejich výšku, tj. svázat likviditu.

Riziko totální ztráty

Pod rizikem totální ztráty se rozumí riziko, že investice se může stát bezcennou. K totální ztrátě může dojít zejména tehdy, když emitent cenného papíru z ekonomických nebo právních důvodů není nadále schopen plnit své platební závazky (insolventnost).

Nákup cenných papírů na úvěr

Nákup cenných papírů na úvěr představuje zvýšené riziko. Přijatý úvěr musí být splacen nezávisle od úspěchu investice. Kromě toho náklady na úvěr snižují výnos.

Zadání pokynu

Pokyny pro banku ke koupi anebo prodeji (zadání pokynu) musí obsahovat minimálně určení investičního nástroje, objem (počet kusů / nominální hodnotu), minimální/maximální cenu a lhůtu, během které je pokyn platný.

Za trh (market order)

Dodatkem k pokynu „nejlepší“ (bez cenového limitu) bude pokyn provedený za nejlepší možnou cenu v daném okamžiku. Tím pádem finanční požadavky na nákup/výnosy z prodeje nemohou být přesně určené.

Cenový limit

Nákupním limitem můžete ohraničit nákupní cenu pokynu pro burzu anebo pro jiný trh a tím ohraničit finanční požadavky pro nákup; nákupy přesahující cenový limit nebudou zrealizované. Prodejním limitem stanovujete nejnižší pro Vás akceptovatelnou prodejní cenu; prodej pod stanovený cenový limit nebude uskutečněný.

Stop loss order

Pokyn stop-loss se aktivuje okamžitě, jakmile tržní cena dosáhne stanoveného stop-limitu. Realizační cena se může lišit od stop-limitu, především na méně likvidních trzích.

POPIS INVESTIČNÍCH NÁSTROJŮ A UPOZORNĚNÍ NA RIZIKA OBCHODNOVÁNÍ S CENNÝMI PAPÍRY

Časový limit

Platnost Vašeho pokynu můžete ohraničit časovým limitem. Platnost pokynu bez časového limitu se řídí zvyklostmi příslušného burzovního místa.

O dalších dodacích pokynu Vás bude informovat Váš poradce.

Záruky

Pojem záruky může být použitý v několika významech. Na jedné straně se pod tímto pojmem rozumí příslib třetí osoby odlišné od emitenta, jímž třetí osoba zabezpečuje splnění závazku emitenta. Na druhé straně se může jednat o příslib samotného emitenta poskytnout určité plnění nezávisle na vývoji určitých indikátorů, které by byly pro výši závazku emitenta rozhodující. Záruky se mohou vztahovat také k rozličným jiným okolnostem.

Garance nominálu mají obvykle platnost jen do konce splatnosti (splacení), proto se během jejich splatnosti mohou vyskytovat kurzovní výkyvy (kurzovní ztráty). Kvalita garance nominálu je podstatně závislá na bonitě poskytovatele záruky.

Daňové aspekty

O všeobecných daňových aspektech rozličných druhů investic Vás bude na požádání informovat Váš poradce. Posouzení vlivu investice na Vaši osobní daňovou situaci byste měl/a řešit společně s Vaším daňovým poradcem.

Rizika na burzách, především na zahraničních trzích

S větší částí zahraničních burz neexistuje přímé spojení, to znamená, že veškeré pokyny musí být postupované telefonicky. Tím může docházet k chybám, resp. k časovým průtahům.

V případě některých zahraničních akciových burz jsou limitované pokyny pro nákup a prodej zásadně nemožné. Limitované pokyny mohou tak být stanoveny v udělené lhůtě po příslušném telefonickém dotazu lokálnímu brokerovi, což může vést k časovým skluzům. Rovněž je možné, že tyto limity nebudou uskutečněné vůbec.

U některých zahraničních akciových burz je složité nepřetržitě získávat aktuální kurzy, což stěžuje aktuální hodnocení existujících pozic klienta.

Pokud je zápis obchodů na burze pozastavený, je možné, že prodej těchto papírů prostřednictvím příslušné nákupní burzy nebude už možný. K problémům může vést rovněž přenos na jinou burzu.

V případě některých zahraničních burz provozní hodiny ještě zdaleka neodpovídají evropským standardům. Krátké provozní hodiny burzy v délce tří nebo čtyř hodin denně mohou vést k časové tísně, resp. k nezohlednění pokynů týkajících se investičních nástrojů.

2. Dluhopisy

Definice

Dluhopisy jsou cenné papíry, jimiž se vystavovatel (= dlužník, emitent) vůči majiteli (= věřitel, kupující) zavazuje k úročení obdrženého kapitálu a k jeho splacení podle podmínek týkajících se dluhopisů. Vedle těchto dluhopisů existují v užším slova smyslu také dluhopisy, které se od uvedených znaků a od popisu uvedeného dále v textu podstatně liší. Odkazujeme především na dluhopisy popsané v odstavci „strukturované investiční

nástroje“. Právě v této oblasti proto platí, že u rizik specifických pro investiční nástroj není rozhodující jejich označení jako dluhopis, nýbrž konkrétní struktura investičního nástroje.

Výnos

Výnos z dluhopisu se skládá ze úročení kapitálu a případné diference mezi kupní cenou a cenou dosažitelnou při prodeji/splacení.

Výnos je proto možné přesně stanovit předem pouze v tom případě, pokud dluhopis bude držen až do splatnosti. U variabilního úročení dluhopisu není možné uvádění výnosu předem. Jako srovnávací/měrná hodnota pro výnos se používá výnos do splatnosti (na konečnou splatnost), která se vypočítává podle mezinárodně obvyklých kritérií. Pokud dluhopis nabízí výnos výrazně převyšující výnos dluhopisů se srovnatelnou splatností, musí to mít zvláštní důvody, např. zvýšené riziko bonity.

Při prodeji před splacením není dosažitelná prodejní cena jistá, výnos může být proto vyšší nebo nižší než původně vypočítaný výnos. Při výpočtu výnosu je potřebné zohlednit také zatížení poplatky.

Riziko bonity

Existuje riziko, že dlužník nebude schopen splnit své závazky vůbec, anebo je bude moci splnit jen částečně, např. v případě platební neschopnosti. Ve Vašem rozhodnutí o investování proto musíte zohlednit bonitu dlužníka.

Způsobem posouzení bonity dlužníka může být takzvaný rating (= posouzení bonity dlužníka nezávislou ratingovou agenturou). Rating „AAA“, resp. „Aaa“ znamená nejlepší bonitu; čím horší je rating (např. rating B- anebo C), tím vyšší je riziko bonity – tím vyšší je pravděpodobně také úročení (Riziková premie) cenného papíru na úkor zvýšeného rizika výpadku (riziko bonity) dlužníka. Investice se srovnatelným ratingem BBB anebo lepším jsou označovány jako „Investment grade“.

Kurzovní riziko

Pokud je dluhopis držen až do konce splatnosti, obdržíte při jeho splácení obnos, který Vám byl přísliben v podmínkách pro dluhopisy. Mějte v této souvislosti na zřeteli – pokud je to v emisních podmínkách stanovené – riziko předčasného vypovězení ze strany emitenta.

Při prodeji před koncem splatnosti obdržíte tržní cenu. Tato se řídí podle nabídky a poptávky, které kromě jiného závisí od aktuální úrovně úroků. Například cena pevně úročených dluhopisů bude klesat, jestliže budou úroky za srovnatelné splatnosti růst, a opačně, dluhopisy budou mít vyšší hodnotu, jestliže budou úroky za srovnatelné splatnosti klesat.

Na cenu dluhopisu může mít vliv také změna bonity dlužníka.

V případě variabilně úročených dluhopisů, jejichž úroková sazba je vázaná na sazby kapitálového trhu, úrokové riziko je srovnatelně vyšší než u dluhopisů, jejichž úrokové sazby závisí od peněžního trhu.

Rozsah změny ceny dluhopisu v reakci na změnu úrokové úrovně se popisuje ukazovatelem „durace“. Durace je závislá na zůstatkové době splatnosti dluhopisu. Čím větší je durace, tím silnější vliv mají změny všeobecné úrokové úrovně na cenu, a to jak v pozitivním, tak v negativním smyslu.

POPIS INVESTIČNÍCH NÁSTROJŮ A UPOZORNĚNÍ NA RIZIKA OBCHODNOVÁNÍ S CENNÝMI PAPIŘY

Riziko likvidity

Obchodovatelnost dluhopisů může záviset na různých faktorech, např. na objemu emise, zůstatkové době splatnosti, zvyklostech na burze, tržní situaci. Dluhopis může být zároveň jen těžko anebo vůbec ne prodejní a musel by být v tomto případě držený až po jeho splacení.

Obchod s dluhopisy

Dluhopisy jsou obchodovatelné prostřednictvím burzy, anebo mimo burzy. Vaše Banka Vám na základě Vašeho požadavku zpravidla může sdělit cenu prodeje a nákupu určitých dluhopisů. Neexistuje však žádný nárok na obchodovatelnost.

V případě dluhopisů obchodovaných také na burze mohou být ceny vytvořené na burze podstatně odlišné od mimoburzovních cen. Riziko horší ceny na burze může být zmírněné zadáním limitu v pokynu.

3. Podílové fondy

I. Tuzemské podílové fondy

Obecně

Podílové listy tuzemských investičních fondů jsou cenné papíry, které potvrzují spoluvlastnictví v podílovém fondu. Podílové fondy investují peníze majitelů podílů podle principu rozptýlení rizika. Třemi hlavními typy jsou dluhopisové fondy, akciové fondy, jakož i smíšené fondy, které investují jak do dluhopisů, tak i do akcií. Fondy mohou investovat do tuzemských a/nebo zahraničních aktiv.

Investiční spektrum tuzemských podílových fondů obsahuje vedle cenných papírů také nástroje peněžního trhu, likvidní finanční investice, derivativní investiční nástroje a podíly podílových fondů. Podílové fondy mohou investovat do tuzemských a zahraničních aktiv.

Dále se rozlišuje mezi fondy distribučními (vyplácejícími dividendy), růstovými fondy (které nevyplácejí dividendy) a střešními fondy. Na rozdíl od fondu vyplácejícího dividendy, v případě růstového fondu nejsou výnosy vyplácené, místo toho jsou tyto opětovně investované ve fondu. Střešní fondy naproti tomu investují do jiných tuzemských a/nebo zahraničních fondů. Garanční fondy jsou spojené se závazným příslibem poskytovatele garance určeného fondem, týkajícího se vyplácení dividend během určité doby platnosti, splacení kapitálu anebo vývoje hodnot.

Výnos

Výnos investičního fondu se skládá z roční výplaty (v případě, že jsou to distribuční, nikoliv růstové fondy) a vývoje hodnoty aktiv fondu. Výnos není možné stanovit předem. Vývoj hodnoty aktiv fondu je závislý na investiční politice stanovené v ustanoveních fondu, jakož i na vývoji trhu jednotlivých majetkových součástí fondu. Podle skladby fondu je proto potřebné brát na zřetel upozornění na rizika týkající se dluhopisů, akcií, jakož i opčních listů.

Kurzovní riziko/Riziko oceňování

Podíly ve fondech mohou být za normálních okolností kdykoliv vrácené za cenu zpětného odkoupení. Za mimořádných okolností může být zpětné odkoupení až do prodeje majetkových hodnot fondu a přijetí výtěžku z prodeje předběžně pozastavené. O případných nákladech, resp. o dni provedení Vašeho

pokynu k nákupu anebo prodeji Vás bude informovat Váš poradce. Doba trvání fondu se řídí podle ustanovení fondu a je zpravidla neohraničená. Povšimněte si, že oproti dluhopisům neexistuje při podílech v podílových fondech zpravidla žádné vyplácení, a proto neexistuje ani žádný fixní kurz platný pro vyplácení. Riziko při investici do fondu závisí – jak už bylo uvedeno v části o výnosech – od investiční politiky a od vývoje na trhu. Ztrátu nelze vyloučit. Navzdory tomu, že je možné podíly za normálních okolností kdykoliv vrátit, jsou podílové fondy investičními nástroji, které mají svérázným způsobem ekonomický smysl jen v případě delšího období investování.

Fondy – stejně jako akcie – mohou být obchodované také na burzách. Kurzy, které se tvoří na příslušných burzách, se mohou odchýlovat od ceny zpětného odkoupení. V tomto směru odkazujeme na upozornění o rizicích týkajících se akcií.

Daňové vlivy

Daňová úprava výnosů je odlišná v závislosti na typu fondu.

II. Zahraniční investiční fondy

Zahraniční investiční fondy podléhají zahraničním zákonným ustanovením, které se mohou od ustanovení platných v České republice výrazně odlišovat. Zejména pravomoci dozorčího orgánu mohou být často méně přísné, než je tomu v tuzemsku.

Na trhu investičních fondů existují rovněž uzavřené fondy, resp. fondy vytvořené podle akciového práva, u nichž se hodnota řídí podle nabídky a poptávky, nikoliv podle vnitřní hodnoty fondu, přibližně srovnatelné s tvorbou kurzu při akcích.

Mějte na zřeteli, že výplaty dividend a výnosy zahraničních kapitálových investičních fondů rovnající se vypláceným dividendám (např. růstový fond) – bez ohledu na jejich právní formu – podléhají jiným daňovým úpravám.

4. Nástroje peněžního trhu

Definice

K nástrojům peněžního trhu patří krátkodobé investice na finančním trhu, jako např. depozitní certifikáty (CD), pokladniční poukázky a veškeré krátkodobé dluhopisy se splatností kapitálu přibližně do pěti let a vázaností úroků přibližně do jednoho roku.

Součásti výnosu a rizika

Součásti výnosu a rizika nástrojů peněžního trhu většinou odpovídají součástí výnosu a rizika dluhopisů. Zvláštnosti se týkají především rizika likvidity.

Riziko likvidity

Pro nástroje finančního trhu neexistuje žádný řízený sekundární trh. Proto není možné zabezpečit možnost prodeje v jakémkoliv okamžiku.

Riziko likvidity ustupuje do úzadí, jakmile emitent garantuje splacení investovaného kapitálu v jakémkoliv okamžiku a vlastní bonitu potřebnou pro tyto účely.

Nástroje finančního trhu – jednoduché vysvětlení

Depozitní certifikáty – cenné papíry finančního trhu zpravidla se splatností 30 až 360 dní, které jsou vydávány bankami.

Pokladniční poukázky – cenné papíry finančního trhu se splatností do 1 roku.

Commercial Papers – nástroje finančního trhu, krátkodobé dluhopisy se splatností 5 až 270 dní, které jsou vydávány velkými podniky.

Krátkodobé dluhopisy – krátkodobé cenné papíry kapitálového trhu se splatností zpravidla 1 rok až 5 let.

5. Další informace

Další finanční závazky

V případě obchodů s investičními nástroji klient může v důsledku obchodů převzít kromě nákladů na nabytí takovýchto investičních nástrojů rovněž další finanční i jiné závazky včetně případných podmíněných závazků.

Vzájemné působení rizik

Investiční nástroje mohou vznikat také kombinováním investičních nástrojů, čím pak může docházet ke zvyšování rizika. V případě nabídky takových investičních nástrojů, pokud by rizika spojená s tímto investičním nástrojem, který se skládá ze dvou nebo několika investičních nástrojů anebo služeb, mohly být vyšší než rizika spojená pouze s některým z těchto investičních nástrojů anebo službou, klient bude o tom informován.

Veřejná nabídka na investiční nástroj

V případě, že investiční nástroj bude v době poskytování informací bankou předmětem veřejné nabídky a bude v souvislosti s nabídkou zveřejněn prospekt v souladu se zákonem, Banka splní povinnost informace uvedením skutečnosti, kde je prospekt veřejně dostupný.

Záruka anebo závazek třetí strany

V případě, že Banka bude nabízet investiční nástroj, jehož součástí je záruka třetí osoby anebo jiný závazek třetí osoby uspokojit pohledávku věřitele, pokud ji neuspokojí sám dlužník anebo jestliže bude splněná jiná předem určená podmínka, klient obdrží informace o této záruce anebo jiném závazku třetí osoby a údaje o ručiteli a záruce anebo o zavazující se třetí osobě a závazku třetí osoby potřebné k tomu, aby mohl neprofesionální klient nebo potenciální neprofesionální klient adekvátně ohodnotit tuto záruku anebo tento závazek třetí osoby.

Informace

Protože investiční nástroje podléhají trhovým a jiným změnám, další informace o popisu investičních nástrojů a rizik s nimi spojených budou průběžně uveřejňované na internetové stránce banky.

Výběr převodních míst určených pro provádění klientských pokynů za splnění nejlepších podmínek je popsán v Pravidlech provádění pokynů klientů za nejlepších podmínek.

Z investičních nástrojů Banka vždy nabízí ty, které jsou v souladu s cílovým trhem neprofesionálního nebo profesionálního klienta, případně způsobilé protistrany.